

هر الطيف

۸۷/۱/۱۷۴۶

۸۷/۱۲/۲۷

دانشگاه علامه طباطبائی

دانشکده علوم اجتماعی

گروه علوم ارتباطات اجتماعی

پایان نامه کارشناسی ارشد علوم ارتباطات اجتماعی

۱۰۴۸۰

نقش ماهواره های عربی (العالم، الکوثر، الجزیره، العربیه، العراقیه، الشرقیه و الفرات)

در توسعه سیاسی، اجتماعی و فرهنگی عراق

بررسی نگرش دانشجویان عراقی مقیم ایران

استاد راهنما:

دکتر مهدخت بروجردی علوی

استاد مشاور:

دکتر هادی خانیکی

۱۳۸۷ / ۱۲ / ۲۷

پژوهشگر:

ثریا خزاعی

زمستان ۱۳۸۶

۱۰۷۳۹۰

کتابخانه اطلاعات مرکز علمی پایه
سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

بسمه تعالی

دانشگاه علامه طباطبائی

دانشکده علوم اجتماعی

گروه آموزشی علوم ارتباطات اجتماعی -

پایان نامه دوره کارشناسی ارشد رشته علوم ارتباطات اجتماعی

خانم ثریا خزاعی

در تاریخ ۱۳۸۶/۱۱/۲۰ به تصویب هیئت داوران رسید.

اعضای هیئت داوران

امضاء	سمت	نام
	استاد راهنما	دکتر مهدخت بروجرودی علوی
	استاد مشاور	دکتر هادی خانیکی
	استاد داور	دکتر رحمان سعیدی

مطالب مندرج در این پایان نامه لزوماً نظر اعضای هیئت داوران و دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه علامه طباطبائی نیست.

دانشگاه علامه طباطبائی

دانشکده علوم اجتماعی

گروه علوم ارتباطات اجتماعی

چکیده پایان نامه

عنوان پایان نامه: نقش ماهواره های عربی (العالم، الکوثر، الجزیره، العربیه، العراقیه، الشرقیه و الفرات)

در توسعه سیاسی، اجتماعی و فرهنگی عراق

نام دانشجو: ثریا خزاعی

رشته: علوم ارتباطات اجتماعی

تاریخ دفاع: ۱۳۸۶ / ۱۱ / ۲۰

مسئله و هدف تحقیق:

بسیاری از دانشمندان معتقدند که اهمیت ارتباطات در دنیای امروز اگر از اهمیت انرژی بیشتر نباشد، کمتر هم نیست. با توجه به نقش رسانه قدرتمندی مانند ماهواره در شکوفایی و توسعه کشورها در همه ارکان زندگی جوامع، می توان در این زمینه از این وسیله ارتباطی بهترین و بیشترین استفاده را نمود. متأسفانه کشورهای در حال توسعه با وجود داشتن منابع سرشار ثروت، در زمینه ارتباطات و اطلاعات و از جمله استفاده بهینه از ماهواره ها دچار عقب ماندگی شدیدی هستند و این مسئله به عامل مهمی در عدم و یا کندی هماهنگی این گونه کشورها با آهنگ رشد سریع توسعه جهانی تبدیل شده است. در عراق نیز سلطه استعمار و پس از آن حکومت طولانی حزب بعث و کنترل، سرکوب و سانسور شدید وسایل ارتباط جمعی از سوی این رژیم دسترسی آزاد مردم بر این وسایل را ناممکن ساخته بود، لذا همین عدم دسترسی به وسایل اطلاع رسانی، آهنگ رشد و توسعه سیاسی، اجتماعی و فرهنگی عراق را بسیار کند و گاهی متوقف ساخته بود. در وضعیت کنونی در کشور مستعد توسعه یعنی عراق؛ هر چند هنوز درگیر اشغال، ترور، وحشت و ناامنی است، می توان امیدوار بود که وسایل نوین ارتباطی و خصوصاً ماهواره های عربی بتوانند به صورتی مؤثر در توسعه (سیاسی، اجتماعی و فرهنگی) نقش داشته باشند.

هدف این تحقیق ارائه تصویری از نقش ماهواره های عربی و عملکرد آنها در راستای توسعه سیاسی، اجتماعی و فرهنگی کشور عراق از دیدگاه دانشجویان عراقی عضو اتحادیه دانشجویان عراقی مقیم ایران می باشد. نتایج این پژوهش می تواند به ما در شناخت نقش توسعه ای شبکه های ماهواره ای عربی یاری رساند. فرضیه اصلی این تحقیق آن است که ماهواره های عربی می توانند در توسعه سیاسی، اجتماعی و فرهنگی کشور عراق نقش داشته باشند.

روش تحقیق:

روش تحقیق در این پژوهش، پیمایش اجتماعی است. روش پیمایشی یکی از روش های معمول و متداول در تحقیقات علوم اجتماعی است. تحقیق پیمایشی روشی است برای گردآوری داده ها که در آن از گروه های معینی از افراد خواسته می شود که به تعدادی پرسش مشخص (که برای همه افراد یکسان است) پاسخ دهند. این پاسخ ها مجموعه اطلاعات تحقیق را تشکیل می دهند. در این تحقیق با استفاده از تکنیک پرسشنامه، ۲۶۷ دانشجوی عراقی عضو اتحادیه دانشجویان عراقی مقیم ایران به پرسشهای مطرح شده در زمینه موضوع تحقیق پاسخ داده اند. برای بررسی داده های پژوهش حاضر از دو بخش آمار توصیفی و استنباطی استفاده شد. در بخش آمار توصیفی از جداول فراوانی و نمودار استفاده شد. در بخش آمار استنباطی برای پاسخگویی به سؤال های پژوهشی با توجه به رتبه ای بودن متغیرها، از آزمون یک نمونه ای علامت استفاده شد. برای تجزیه و تحلیل داده ها نیز از نرم افزار کامپیوتری (SPSS) نسخه ۱۵ استفاده شده است.

یافته های تحقیق:

با توجه به ویژگی های جمعیت شناختی این تحقیق مشخص شد که بیشترین درصد افراد پاسخگو در رده سنی زیر بیست و دو سال و مرد بوده اند. در زمینه رشته تحصیلی پاسخگویان نیز تقریباً نیمی از آنها در رشته های علوم انسانی و نیمی دیگر در رشته های غیر علوم انسانی قرار دارند. همچنین حدود ۶۴ درصد افراد پاسخگو در مقطع تحصیلی لیسانس و ۳۶ درصد در مقاطع فوق لیسانس و دکتری مشغول به تحصیل بوده اند.

با توجه به مذهب تشیع دانشجویان عراقی مقیم ایران و نزدیکی معنوی و جغرافیایی دیرپای میان دو کشور ایران و عراق و تقارب و همگرایی افکار و اعتقادات میان ملت‌های دو کشور، نتایج پژوهش در بسیاری از موارد پیش بینی‌های محقق را تأیید کردند.

گرایش و وابستگی شبکه *الشرقیه* به گروه اهل سنت عراق و سوگیری آشکار این شبکه علیه شیعیان عراق باعث شد تا تقریباً در همه پاسخها دانشجویان عراقی با ذهنیت منفی که نسبت به این شبکه دارند آن را در آخرین اولیت انتخاب خود قرار دهند.

شبکه *العراقیه* از لحاظ پخش اخبار مثبت در زمینه توسعه عراق در بین دانشجویان عراقی عضو اتحادیه دانشجویان عراقی مقیم ایران رتبه اول را به خود اختصاص داد.

شبکه *الجزیره* در میان هفت شبکه مورد بررسی از لحاظ اطلاع رسانی دقیق تر و سریع تر حائز رتبه اول است.

شبکه *العالم* در میان شبکه‌های مورد بررسی از لحاظ اطلاع رسانی عینی تر و شفاف تر دارای رتبه اول است و دانشجویان اذعان داشته‌اند که نسبت به سایر شبکه‌های تحقیق به اخبار پخش شده از شبکه *العالم* اطمینان بیشتری دارند.

شبکه *العربیة* نیز پر بیننده ترین شبکه در میان دانشجویان شرکت کننده در تحقیق می باشد. شبکه *الکوثر* نیز مخالف ترین شبکه ماهواره ای با حضور اشغالگران در عراق و شبکه *الجزیره* حامی ترین شبکه از لحاظ حضور اشغالگران در این کشور از سوی دانشجویان عراقی معرفی گردید.

در تحقیق مشخص شد سه نوع اخبار توسعه سیاسی، اجتماعی و فرهنگی کشور عراق که از شبکه‌های ماهواره ای عربی پخش می شود، برای دانشجویان دارای اهمیت است. دانشجویان نقش مثبت و مؤثر ماهواره ها را در زمینه آموزش و بالا بردن سطح سواد و آگاهی مردم عراق، رفع تبعیض جنسیتی در تحصیلات، آموزش خانواده ها در امور بهداشتی و درمانی، ترویج برابری حقوق زن و مرد، تقویت فرهنگ پربار عراق، ایجاد فرهنگ مشترک ملی و مذهبی در بین عراقیها، ترویج فرهنگ انتقاد درست و منطقی از دولت، افزایش تحرک اجتماعی در عراق، تبیین چگونگی طی مراحل مختلف

توسعه، ایجاد وحدت و اشتراک آرمانها و اهداف بین افراد مختلف، کمرنگ تر نمودن تضاد میان گروه ها، احزاب و تشکلهای سیاسی، تجلی دولت عراق به عنوان قدرتی مستقل، گسترش احساس دولت دار بودن و اعتماد به حکومت در مردم عراق، ایجاد احزاب و تشکلهای مختلف در کشور، ایجاد حفظ ثبات و تعادل سیاسی، از بین بردن اختلاف میان اقلیت های مذهبی و سیاسی در عراق، ایجاد رقابت انتخاباتی سالم در عراق، تبیین مسئله دموکراسی و لزوم استقرار آن در کشور، کمک به برقراری امنیت و آرامش در عراق، آشنا ساختن مردم با وسایل ارتباطی جهت ایجاد یک فرایند تحول زا و مثبت در عرصه تبادلات اقتصادی، فرهنگی و آموزشی، معرفی درست جامعه اطلاعاتی و امکان دستیابی به یک توسعه پایدار از طریق این جامعه مورد تأیید قرار گرفت. در نهایت به عقیده دانشجویان عراقی تا کنون به توسعه و بازسازی در عراق به میزان کمی پرداخته شده است.

در زمینه نقش ماهواره ها در کاهش فاصله طبقاتی بین گروه های جامعه و ایجاد برابری ملی در عراق و همچنین توسعه ارتباطات راه دور در این کشور بین دانشجویان اختلاف معناداری مشاهده نشد و نسبت آراء مثبت و منفی دانشجویان درباره این دو موضوع تقریباً مساوی است.

و سز انجام دانشجویان عراقی تنها در یک مورد (سؤال ۲۹) یعنی نقش ماهواره های عربی در بازگشت

عراقی های مهاجر به وطن خود و شرکت آنان در توسعه عراق را مورد تأیید قرار ندادند.

تقدیم ہے

ملک ہنرمند کشیدہ عراق

هُوَ اللَّطِيفُ

جَاءَ اللهُ، تَبَارَكَ وَتَعَالَى لِبِلَادِ الرَّافِدِينَ أَنْ تَكُونَ الْمَنَارَ الْأَوَّلَ لِحَضْرَةِ
الْإِنْسَانِ الْمُصْلِحِ فِي الْأَرْضِ مُعْتَزَاً بِبَسْطِ الْأَمْنِ وَالسَّلَامِ عَلَى صَفَحَاتِ
الْوَجْهِ الْمُبْتَسِجِ بِمَا يُجْلِيهِ عَلَيْهِ هَذَا الْإِنْسَانُ الْأَسْمَى مِنْ إِصْلَاحِ يَسَعْدُ بِهِ
الصَّبَاحُ وَالْمَسَاءُ، وَتَدَقُّقُ بِهِ أَنْهَارُ الْكِرَامَةِ وَالِاسْتِقْرَارِ.

وَكَانَتْ التَّبَاهِيرُ الْأُولَى لِلإِمْتِيَازِ هَذِهِ الْأَرْضِ الطَّيِّبَةِ مُتَجَلَّةً فِي التَّأَلُّفِ
وَالْتَوَادُدِ الَّذِينَ وَضَعَا أُسَاسَ الْجَمْعِ الْمُبْدِعِ الْمُتَطَلِّعِ إِلَى الْآفَاقِ الْعَالِيَةِ،
وَهُوَ يَهْوِكُ أَبْصَابَ الْوَصْلِ إِلَيْهَا بِحِكْمَتِهِ الْفَاعِلَةِ وَعَزْمِهِ الْوَضَّاءِ.

فَمَا قَامَتْ الْمَدِينَةُ، حَتَّى قَامَتْ الْكِتَابَةُ مُتَهَدِّتَةً بِالذَّوْقِ الرَّفِيعِ الَّذِي جَمَعَ
الْقُلُوبَ، وَوَهَّدَ النُّفُوسَ وَبَسَطَ الْأَيْدِيَ فِي إِقَامَةِ التَّمَدُّنِ الَّذِي انطَوَتْ آتَارُهُ،
وَمَا زَالَتْ أَخْبَارُهُ.

فَرُنَاكَ نَعَمَ النَّظَامِ، وَعَمَّ الْوِثَامِ، وَتَعَارَفَ النَّاسُ، وَتَعَاوَنُوا عَلَى نَشْرِ الضِّيَاءِ
الَّذِي تَسَنَّى لَهُمْ بِذَلِكَ الْخَطِّ الْمِسْمَارِيِّ الْبَدِيعِ الَّذِي بَيَّنَّ كُلَّ الْخُطِّطِ فِي

الظُّهُورِ الَّذِي كَانَ أَوَّلَ أَنْفَاسِ التَّارِيخِ وَالْبَيَانِ عَنِ نَسَائِهِ الْمُتَلَالِثَةِ فِي ذَلِكَ
الْمُنَافِغِ الْمُتَعَدِّلِ وَالْخِصْبِ الْمَزْدَلِكِيِّ بِنُضْرَةِ الْعَطَاءِ، وَخُضْرَةِ النَّمَاءِ الْمُتَعَانِقِينَ فِي
ضِفَافِ أَسْرَارِهِ الَّتِي اِهْتَضَنَ جَمَالَهَا وَجَنُوبِهَا طَلَائِعَ الْحَضَارَةِ الْفَائِقَةِ فِي
مَشْرِقِ الْأَلْفِ السَّادِسِ قَبْلَ الْمِيلَادِ، وَبَقِيَا حَانِيَيْنِ عَلَى مَسِيرِهَا طَوَالَ إِقْبَالِ
الزَّمَانِ عَلَيَّهَا وَإِدْبَارِهِ عَنْهَا.

فَلَمَّ يَفْتَرُ شُعَاعُ الْمَجْدِ الْمُتَالِقِ بِرَغَمِ الصَّدَّتَانِ الْمَرِيرِ، بَلْ بَقِيَ مُتَالِقًا يَحْكِي
إِرَادَةً مَنِ شَادَهُ وَفِكْرَهُ الْمُتَدَفِّقَ تَدَفَّقُوا نَهْرِيهِ الْعَظِيمَيْنِ وَهُمَا يُسْبِغَانِ عَلَى
الْحَيَاةِ الْجَمَالَ وَالْكَمَالَ، وَالسَّخَاءَ وَالنَّمَاءَ، وَيُؤَثِّرَانِ الْإِخَاءَ وَالسَّلَامَ.

وَيَأْخُذَانِ بِالْقَانُونِ وَالنِّظَامِ اللَّذَيْنِ بَقَا إِلَى صُنْعِهِمَا وَلَفَتِ نَظْرَ الدُّنْيَا إِلَى
الْاِقْتِبَاسِ مِنْهُمَا.

وَمَا زَالَ الْأَمَلُ وَطِيدًا أَنْ تَتَّبَعُوا الْحَضَارَةَ الْعِرَاقِيَةَ الْعَرِيقَةَ مَكَانَتِهَا الرَّفِيعَةَ فِي
تَنْوِيرِ الْعَالَمِ وَتَهْرِيرِهِ فِي وَقْتِ تَهْرَاوِي فِيهِ دَعَاوَى التَّحَضُّرِ الْبَاطِلِ بِتَنَاقُضِ
أَقْوَالِهِ وَأَقْوَالِهِ.

وَرَجَّائِي أَنْ تُفَسِّرَ هَازِهِ الرَّبَالَةَ الْعِلْمِيَّةَ صِحَّةً مَا زَهَبَتْ إِلَيْهِ، وَتُوكِّدَهَا بِمَا

تَقَدَّمَهُ مِنْ أَمْثَلَةٍ حَاطِعَةٍ عَلَى هُبِّ الْإِنْسَانِ الْعِرَاقِيِّ لِلْخَيْرِ، وَبَعِيَهُ لِلْكَمَالِ،

وَإِسْتِمَاتِهِ فِي الدِّفَاعِ عَنْهُ.

وَمِنْ هُنَا تَنْضَمُّ إِلَى الْبَاقِيَاتِ الصَّالِحَاتِ الَّتِي يُسْرِعُ بِهَا الْوُجُودُ السَّعِيدُ.

سپاسگزارم:

از خانم دکتر مهدخت بروجردی علوی، استاد راهنمای ارجمندم، به خاطر راهنمایی عالمانه، آقای دکتر هادی خانیکی، استاد مشاورم، به خاطر مشاورت روشنگرانه، آقای دکتر رحمان سعیدی، استاد داورم، آقای دکتر حسین افخمی، به خاطر راهنمایی و پیشنهاد موضوع تحقیق، دوست و خواهر عزیزم خانم قدسی بیات، دانشجوی مقطع دکتری رشته علوم ارتباطات، به خاطر یاری بی دریغ در انجام پژوهش، دوستان و همکاران گرامی ام در شبکه های ماهواره ای الکوثر، العالم، صدای عربی و واحد مرکزی خبر جمهوری اسلامی ایران، آقایان سید کاظم فخرالذاکرین، سمیر العطار، بشیر جزایری، ظافر رجب و سرانجام خواهرم خانم شیما خزاعی که یقیناً اگر یاری این عزیزان نبود این تحقیق به انجام نمی رسید. آرزومند موفقیت، سرافرازی و سلامتی دائم همه این گرامیان هستم.

پیشگفتار

در جهان امروز و در کشورهای در حال توسعه، فناوری یکی از مهم ترین وسایل رسیدن به اهداف توسعه می باشد. یکی از این فناوری های پیشرفته و استراتژیک، فناوری تجهیزات فضایی است که صنایع و سازمانهای علمی و تحقیقاتی متفاوتی را به هم پیوند زده، زمینه رشد آنها را فراهم کرده و شاخه های جدید علمی و کاربردی را ایجاد کرده است. ماهواره ها در زندگی جوامع با ایجاد سهولت های جدید در سیاست، فرهنگ، تجارت، آموزش، بهداشت، صنعت و ارتباطات نقش مهمی ایفا می کنند. گسترش سریع ارتباطات ماهواره ای بیانگر تلاش بی وقفه در به کارگیری فناوری های جدید برای رفع نیازهای جوامع بشری است. در همین راستا ماهواره های پخش مستقیم تلویزیونی خبری و غیر خبری در توسعه سیاسی، اجتماعی و فرهنگی کشورها به طور چشمگیری مورد توجه هستند. با توجه به ویژگی های منحصر به فرد ماهواره های تلویزیونی و استفاده روزافزون از آنها در جوامع در حال توسعه مانند کشور عراق، این تحقیق در پی آن است که نقش ماهواره های عربی (العالم، الکوثر، الجزیره، العربیه، العراقیه، الشرقیه و الفرات) را در توسعه سیاسی، اجتماعی و فرهنگی این کشور، از دیدگاه دانشجویان عراقی عضو اتحادیه دانشجویان عراقی مقیم ایران مورد بررسی قرار دهد.

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

فصل اول_ کلیات تحقیق

۲.....	مقدمه
۴.....	طرح مسئله
۵.....	اهمیت و ضرورت موضوع
۱۳.....	هدف تحقیق
۱۳.....	سؤال های تحقیق
۱۶.....	ویژگی های عمومی کشور عراق
۲۴.....	پانویسهای فصل اول

فصل دوم: ادبیات موضوع و چارچوب نظری تحقیق

۲۸.....	مقدمه
۲۹.....	بخش اول: پیشینه تحقیق
بخش دوم: ادبیات تحقیق و چارچوب مفهومی	
۳۰.....	ارتباطات و توسعه
۳۳.....	نقش ماهواره ها در توسعه
۳۴.....	ماهواره ها و توسعه عراق
۳۵.....	سیر تاریخی و تکاملی تکنولوژی ارتباطات
ماهواره ها و سیر تحول آنها	
۳۷.....	ماهواره: تاریخچه، تعاریف، انواع آن و معرفی سیستم های ماهواره ای
۳۷.....	تاریخچه ماهواره ها

- اولین ماهواره ها..... ۳۹
- رده بندی سیستم های ماهواره ای..... ۴۰
- الف) انواع لینک ماهواره ای..... ۴۰
- ب) انواع ماهواره های ارتباطی..... ۴۱
- ج) خدمات سرویس های ماهواره ای..... ۴۳
- د) انواع مدارها..... ۴۵
- ه) کاربرد سیستم های ماهواره ای از نظر سطح پوشش..... ۴۵
- و) سیستم ماهواره..... ۴۶
- مسائل مربوط به ارتباطات ماهواره ای..... ۴۶
- کارکرد های ماهواره..... ۴۸
- درآمدی بر کارکردهای ماهواره (با تأکید بر جنبه های حقوقی)..... ۴۹
- قدرت تکثیر پیام ماهواره..... ۴۹
- قدرت فراگیر ماهواره..... ۵۰
- قابلیت های ماهواره..... ۵۲
- ناتوانایی های ماهواره..... ۵۳
- مزیت های ارتباطات ماهواره ای..... ۵۳
- موانع موجود در راه گسترش فناوری ماهواره ای..... ۵۴
- کارکرد خبر در تلویزیون های ماهواره ای..... ۵۵
- تأثیر کارکرد خبری شبکه های ماهواره ای بر مخاطبان..... ۶۰
- هویت فردی و فرهنگی در عصر ارتباطات ماهواره ای..... ۶۱
- ماهواره، ارتباطات بین فرهنگی و هویت فردی - فرهنگی..... ۶۲

- ۶۷..... ماهواره و فرهنگ جهانی
- ۶۹..... مباحث حقوقی ماهواره ها
- ۷۰..... مبانی و منابع حقوق ماهواره در سطح بین المللی
- ۷۴..... ماهواره های عربی
- ۷۷..... رسانه در عراق
- ۷۸..... شبکه های ماهواره ای در عراق
- ۸۱..... معرفی شبکه های ماهواره ای این تحقیق
- ۸۱..... شبکه الجزیره
- ۸۵..... شبکه العربیه
- ۸۷..... شبکه العراقیه
- ۸۸..... شبکه الشرقیه
- ۸۹..... شبکه الفرات
- ۹۰..... شبکه العالم
- ۹۲..... شبکه الکوثر

بخش سوم: توسعه، مبانی و دگرگونی های نظری آن؛ نقش ماهواره ها در توسعه

- ۹۳..... مفهوم توسعه و ابعاد آن
- ۹۵..... توسعه اقتصادی
- ۹۶..... توسعه سیاسی
- ۹۸..... توسعه اجتماعی
- ۱۰۱..... توسعه فرهنگی
- ۱۰۳..... مفاهیم رشد و توسعه

- ۱۰۵.....پیدایش اصطلاح جهان سوم.....
- ۱۰۶.....کشورهای در حال توسعه و ویژگی های آنها.....
- ۱۰۸.....طبقه بندی های جهانی توسعه.....
- ۱۰۹.....نظریه های ارتباطات و توسعه.....
- ۱۱۶.....الگوهای ارتباطات و توسعه.....
- ۱۱۶.....الف) الگوی لیبرال - سرمایه داری.....
- ۱۱۷.....ب) الگوی مارکسیستی - سوسیالیستی.....
- ۱۱۷.....ج) الگوی وحدت گرا - رهایی بخش.....

بخش چهارم: چارچوب نظری تحقیق

- ۱۱۹.....نظریه های مربوط به ارتباطات و توسعه.....
- ۱۱۹.....۱- نظریات خوش بینانه.....
- ۱۱۹.....۱-۱) نگرش علیتی به ارتباطات و توسعه.....
- ۱۲۰.....۱-۱-۱) الگوی علیتی توسعه بخشی ارتباطات (دانیل لرنر).....
- ۱۲۳.....۱-۱-۲) نقش وسائل ارتباط جمعی در توسعه ملی (ویلبر شرام).....
- ۱۲۵.....۱-۱-۳) رسانه ها و توسعه سیاسی.....
- ۱۲۷.....۲- نگرش سوداگرانه به ارتباطات و توسعه.....
- ۱۲۹.....۳- نظریات انتقادی.....
- ۱۲۹.....الف) نخستین انتقادها.....
- ۱۲۹.....ب) گذار از الگوی حاکم و جستجوی الگوی متناوب.....
- ۱۳۰.....ج) سایر انتقادات.....
- ۱۳۰.....نظریات نوین ارتباطات و توسعه.....

ویژگی های رسانه های نوین..... ۱۳۱

بخش پنجم: جامعه اطلاعاتی

دیدگاه های مختلف در خصوص بزرگراههای اطلاعاتی، تئوری جامعه اطلاعاتی و جامعه فراصنعتی

بزرگراههای اطلاعاتی..... ۱۳۲

تئوری جامعه اطلاعاتی..... ۱۳۲

جامعه فراصنعتی..... ۱۳۳

نقش تکنولوژی های نوین در ایجاد جامعه اطلاعاتی..... ۱۳۳

منشور جامعه اطلاعاتی..... ۱۳۴

فرضیه تحقیق..... ۱۳۴

پانویسهای فصل دوم..... ۱۳۵

فصل سوم: روش تحقیق

مقدمه..... ۱۵۲

روش شناسی تحقیق..... ۱۵۲

جامعه آماری..... ۱۵۳

نحوه جمع آوری داده ها..... ۱۵۳

آزمون های مورد استفاده در تجزیه و تحلیل داده ها..... ۱۵۳

آزمون یک نمونه ای علامت..... ۱۵۴

تعریف های نظری و عملیاتی متغیرهای وابسته..... ۱۵۵

تعریف های نظری و عملیاتی متغیرهای مستقل..... ۱۶۲

ضریب قابلیت اعتماد تحقیق..... ۱۶۳

پانویسهای فصل سوم..... ۱۶۵

فصل چهارم: بررسی یافته های تحقیق

۱۶۸.....	مقدمه.....
۱۶۹.....	جداول توصیفی.....
۲۲۸.....	جداول استنباطی.....

فصل پنجم: خلاصه و نتیجه گیری تحقیق

۲۶۲.....	مقدمه.....
۲۶۲.....	خلاصه پژوهش.....
۲۶۳.....	نتیجه گیری.....
۲۷۵.....	مشکلات و محدودیتهای تحقیق.....
۲۷۵.....	پیشنهادها.....

منابع و مأخذ

منابع فارسی

منابع لاتین

پیوست ها

پرسشنامه تحقیق

فصل اول: کلیات تحقیق

- مقدمه
- طرح مسئله
- اهمیت و ضرورت موضوع
- هدف تحقیق
- سؤال های تحقیق
- ویژگی های عمومی کشور عراق